

„Dainavos žodžio“ priedas, remiamas Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondo

JIŠ BOBULĖS MARGOSKRYNELĖS

PATARLĖS JIR PRIEŽODZIAI

Kožna lazda turi du galus.
Čėsas brangesnis už pinigų.
Ne galvon kiaulai paršai, kap jų pacių svilina.
Genys margas, o svietas dar margesnis.
Aina kap drignių apsiėjėdis.

MĮSLĖS

Kas dzidesnis už duonos kųsnelį? Bakanas
Trys brolukai jir keturios sesulės vienon laškelėn guli. (Nedėlios dzienos:
brolukai: paldzienykas,
utarnykas, četvergas; sesulės: sėreda, pėdnyčia, subata jir nedėlia.
Senas puodas, o dangcis kožnus metus naujas. (Ladas).
Tupi an nosies, o turis už ausies. (Akuliorai).
Savj ragėc neragi, o kitų parodo. (Zerkolas).

JUOKCIS SVEIKA

Prakuratorus:
Tai kiek metų tavo skripkai?
Pavieryk, kad jai jau 200.
200 metų?
Nusdzyvino prakuratorus: „Ale žūrėk tu man - ji graina jir skamba kap nauja“.
* * *
Svecias:
Vaikų aš neturiu jir an skripkos negrainu...
Aš spakainas žmogus...
Kodėl man nenori jišnuomoc pakajaus?
Jei nori žinoc, tai tu man per senas, o savo namuosa nenori pakasynų turėc.
* * *
Mažas Stepulis ataina muzikos mokyklon pas savo mokytojų. Vaikas adaro skripkos skrynelį jir randa aptamatų.
Va tau, kad nori, - užrėkė Stepulis, - znočinas, tėvas bankan nuviaj su skriпку.
* * *
Rožų paci klausia savo vyro:
Jonulia, kų tu darytai, jei mokėtai tiap graic kap aš an skripkos.
Pirmiausia aš pradėtau mokycis, - spakainiai atsakė vyras.

Aš užaugus būsiu

Aš užaugus būsiu
Gera verpėjėlė.
Divonus aš ausiu -
Būsiu audėjėlė.

Auscie aš mokėsiu
Juostelas linines,
Ausdama dainuosiu
Dainelas gimcinės.

Dzūkijos žemele
Visadu mylėsiu,
Nigdi jos palikcie
Nigdi nenorėsiu.

Parodos, tarmių vakarai, edukaciniai užsijėmimai, šventės, surištos su dzūkų tarmi Alytaus regijoni

Nūnai nelangva surokuoc, kiek būta Alytaus krašto mokyklos, daržaluosa, bibliotekosa jir jišvažinėta pas aukštaicius, žamaicius su dzūkų tarmės gavinimu. Daug surangta parodų, vakaronių jir kitokių užsijėmimų. Anūdzien pabuvojom „Dainavos“ vidurinė, Vaisodzių pagrindinė, Alytaus rajono meno jir sporto mokyklon.

Nūnai prismykim 2010 metų birželio 4 dzienų. Tūdzien Pivašiūnų vidurinė mokyklon suvažau, sugužėj Alytaus rajono mokyklų pradinukai, mokyklon buvo surangta mažukam graži šventė „Pradinuko vasara“. Susrinki vaikai turėj kų daryc. Pirmiausia tai raikėj jišklausyc gražų pasisakymų, pranešimų ape mūs senovės dzūkų gyvenimų, apžūrėc parodas. Vaikam buvo cekava pabūc amatų kiemelin, jį apžūrėc jir dažinoc mūs protėvių amatus. Mokytoja Lina gražai paporino ape dzūkijos senolių gyvenimo būdus, tradicijas, raliginių šventių raikšmį. Ji paminėj, kad mūs tautos labai dzidziulis turtas - gera draugė (šeima). Geron draugėn auga geri vaikai, katriej užaugi mokės mylėc savo tėvynį, savo šalį, gimcinį jir žmogų.

Smagu buvo žūrėc jin vaikus, katriej atvažavo jiš Santaikos, Mergalaukio, Ūdrijos, Vaisodzių, Daugų, Krokialaukio mokyklų, katriej labai graita susdraugau jir cekavinos senovės amatais. Dažinoj ape kailiadarbio amatų.

Gražai, dzūkišku tarmi buvo parodzytas dzūkų anytos jir marcios gyvenimas. Buvo škada marcios, katroj bėdavojo, kad negali pargryžc pas savo radnų motulį.

Ūdrijos mokytojos moka verpc. Tai verpimo jos jir mokino vaikus. Simno mokytojos supažindino su seniausiu amatu - pynimu. Nuog senų čėsų pynė ne cik kašikus, ale jir vyžus. Vaisodziškės mokytojos klegėj ape šaučių amatų, Daugų mokytojos porino, kap senovėn motulės gamino valgį. Krokialaukio mokytojos pasakojo ape senolių bitininkystį, o Aloviškės priminė, kad žiemų raikia vaikščioc šiltai apsiavus, jir pamokino velc vilokus. Mokytojos sakė, kad negali žinoc, kokia gali būc žiema, tai vilokais jiš anksto raikia apsirūpyc.

Daug ko vaikai Pivašūnuosa dažinoj, daug paragėj. Pamatė savo darbščių protėvių gyvenimų, paprocius, amatus.

Praviai metai nuog pasku-

cinio suscikimo Alytaus miesto „Dainavos“ mokyklon. Jauna, graži lietuvių kalbos jir literatūros mokytoja Ina Grigūnaitė pakvietė Dzūkų pulkucio giesminykes 10 klasės mokinių lietuvių kalbos pamokon. Mokiniai buvo jišiaji tautosakos kursų. Dešimtokai norėj paklausyc dzūkiškų dainų, giesmelių, po-

ringių, raudų. Mokiniam buvo pristacyta dzūkiška programa „Ausk, motula, drobėlas“. Tos dzvi pamokos būnanc rožu su tokiais razumnais dešimtokais prabėgo labai graita. Mokiniam dzūkišku tarmi pristacyta programa paciko, jie su dzideli akvatu mokinos kalbėc jir giedoc jų giesmelas.

